

winter 2016

Jaargang 27

THACHSA

Verenigingsblad IVN Súdwesthoeke

INSTITUUT VOOR NATUUREDUCATIE
EN DUURZAAMHEID

Het bestuur

Voorzitter	Marten Wesselius	0514.603331 / 06-12117102 coendershof@gmail.com
Secretaris en webmaster	Anne Froukje Schotanus	0514.571993 Afvanderwoude2@gmail.com
Bestuurslid	Ria Brouwer	0514.593606 Ria2.brouwer@planet.nl
Bestuurslid	Rinnert Foekema	0515.543047 sfoekema@hotmail.com
Penningmeester en ledenadministratie	Teka du Pon	tefkadupon@gmail.com

Coördinatoren werkgroepen

Wilde planten	Tefka du Pon	tefkadupon@gmail.com
Jeugd	Goasse Hylkema	0514.581781 goasse@hotmail.com
Publiciteit	Ria Brouwer	0514.593606
Sneek	Ger Bosklopper	0515.420514 g.w.bosklopper@home.nl
Vlinders	Wybren Siemensma	0514.603106
Vogels	Sytse Bouwhuis	0514.602230 josbouwhuis@hotmail.com
Heemtuin	Joke Venekamp	0514.605245
Gaasterlandse	Sieger Schotanus	0514.593606 siegerschotanus@gmail.com
Natuurweek	Constance Smit-Walstra	constance-smit@hetnet.nl
Activiteiten planning	Jan Tijsma	0514.572006 redactiethachsa@hotmail.com
Redactie Thachsa		

De lijntekeningen zijn wederom gemaakt door Betty Schellevis-Guldemeester.
Omslagfoto voor en achterkant Groene Markt in Rijs – Foto's Jan Tijsma

Lidmaatschap

Lidmaatschap IVN € 20,00 per jaar. Huisgenootleden € 7,50 per jaar
Donateurs minimaal € 12,50 per jaar. Leden en donateurs ontvangen de THACHSA twee maal per jaar. IBAN nummer: NL91RABO0349508429 t.n.v. IVN Súdwesthoeke.

INLEVERDATUM KOPIJ VOLGENDE THACHSA VOOR 1 APRIL

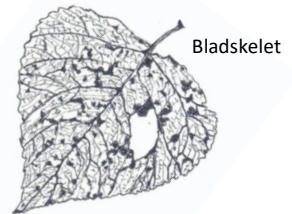
Uitnodiging

Aan alle leden, huisgenootleden en donateurs van IVN Súdwesthoeke.

Het bestuur van IVN Súdwesthoeke
nodigt u hierbij van harte uit voor
de jaarlijkse ledenvergadering

Zaterdag 4 februari 2017
in de Wildtskuorre van it Fryske Gea in het Rijsterbos

- 14.30 uur Inloop met koffie/ thee
- 15.00 uur Lezing door:
Harry Bosma, (Zoogdierenvereniging, Wetterskip Fryslân)
*De ontwikkeling van de otter- en beverpopulatie in Noord Nederland
vanaf 2002(diapresentatie en opnames van bewegingscamera's)*
- 16.00 uur Pauze
- 16.15 uur Huishoudelijke gedeelte (zie agenda op pagina 6)
- 18.00 uur Gezellig samenzijn: tijd voor een hapje en drankje, soep en brood.

De agenda en alle jaarverslagen zijn opgenomen in deze Thachsa

Van de redactie

Op het moment dat de herfst zich liet gelden begon ik aan deze Thachsa en dat kwam dus goed uit. Je zou maar binnen aan de slag moeten gaan terwijl buiten de bomen in de herfststooi staan, de paddenstoelen de kop boven de aarde uitsteken de kramvogels en koperwieken je tuin komen bezoeken. In de vorige Thachsa was al gemeld dat ik het informatieblad een beetje zou moderniseren. De Thachsa in een nieuwe look, met een omslag in kleur en een aantal foto's, dat zijn de eerste stappen en misschien gaan we verder. Aan dergelijke veranderingen hangt echter ook een prijskaartje en dat moet wel passen binnen het budget.

De Thachsa is ons oude vertrouwde communicatiemiddel en daarnaast hebben we ook de website. We gaan echter ook met de tijd mee en hebben sinds vorige maand ook Facebook in de armen genomen en zijn er onder IVN-Súdwesthoeke te vinden. Allemaal technieken die ook beheersbaar moeten blijven en in evenwicht met elkaar. Het opzetten van een werkgroepje PR en communicatie lijkt dan ook wenselijk.

Deze Thachsa staat weer boordenvol informatie, waaronder de bekende verslagen en de aankondiging van de jaarlijkse ledenvergadering op 7 februari 2017 in Rijs. Er is natuurlijk aandacht voor de succesvolle Gaasterlandse Natuurweek en voor een aantal mutaties en mensen die zich aan u willen voorstellen.

Het verslag (pag. 29) over de lezing “De relatie tussen natuur en landbouw”, verzorgd door Prof. Dr. Ing. Jan Willem Erisman, mag u beslist niet missen.

Helemaal achterin deze Thachsa staat het hele jaarprogramma met mooie excursies en andere buitenactiviteiten, want daar draait het uiteindelijk om. Samen op stap in landschap en natuur en daar hoop ik u te ontmoeten.

Ik wens u veel leesplezier.

Jan 'tJisma, redactie Thachsa

**BESTUUR EN REDACTIE WENSEN U
EEN GEZELLIGE EN MOOIE WINTER TOE
EN VOOR 2017
VREDE VOOR DE MENSHEID EN AANDACHT
VOOR NATUUR EN LANDSCHAP**

Van de bestuurstafel

Het bestuur is in 2016 weer druk bezig geweest om de afdeling aan te sturen, waarbij het accent lag op activiteiten voor de “buitenwereld”. De vrijwilligers van het IVN hebben iets met natuur en willen dat graag uitdragen naar zoveel mogelijk mensen. Door zelf er van te genieten en je in te zetten voor het behoud daarvan kan je dat overdragen op anderen. Dat is een belangrijke doelstelling van het IVN. Vertel het vooral verder! Het bestuur heeft zich dan ook verwonderd over het landelijke IVN-project “Grijs, Groen & Gelukkig”: vergroot het welzijn van ouderen in en rondom zorgcentra met natuur. Op zich is er natuurlijk niks mis mee om iets voor ouderen te doen maar is dat een prioriteit c.q. taak van het IVN? Gaat het dan nog over natuureducatie of is het meer een van de bezighoudingsactiviteiten binnen een zorgcentrum? Elders in deze Thachsa wordt er verder op ingegaan.

Er zijn weer veel activiteiten geweest dit jaar: natuurwandelingen, vogel-, planten- en vleermuisexcursies, cursus roofvogels, stekjesmarkt, slootjesdag, bomen kijken, lezing biodiversiteit. De samenwerking met de Golfclub Gaasterland is geïntensiveerd en er zijn vier activiteiten georganiseerd die voor iedereen toegankelijk waren. Als dank heeft de Golfclub ons financieel gesteund, waarvoor natuurlijk hartelijk dank.

Samen met KNNV Fryslân zijn vanuit de bibliotheek in Sneek de eerste lezingen en excursies geweest met als thema zangvogels en trekvogels. Met elkaar zoeken we naar passende onderwerpen, waar ook nieuwe belangstellenden op af zullen komen.

Om onze externe activiteiten van A t/m Z goed te laten verlopen zijn we op zoek gegaan naar een coördinator. Constance Smit gaat deze taak op zich nemen: zij gaat een en ander coördineren en is aanspreekpunt voor alle externe activiteiten.

Eind juni mochten we een diploma-uitreikingfeestje houden voor de nieuwe natuurgidsen. Van de dik twintig gediplomeerden zijn er negen lid van onze afdeling. In september hebben we als bestuur en werkgroepen met de meesten in een speciale bijeenkomst nader kennism gemaakt.

Helaas heeft onze penningmeester op 21 augustus ad hoc zijn taak neergelegd. Wij zijn op zoek gegaan naar een nieuwe penningmeester en die was bijzonder snel gevonden. Tefka Du Pon wil de handschoen oppakken, in ieder geval tot de ledenvergadering. Hartelijk dank voor deze snelle acties.

Onze secretaris, Anne Froukje Schotanus, stopt na 6 jaar bestuurslidmaatschap. Nieuwe bestuurders vinden is en blijft lastig, maar mensen die mee willen besturen zijn wel nodig wil een vereniging blijven functioneren. “Laat anderen het maar doen” en “ik heb het al zo druk”. zijn veel gehoorde reacties. Maar als je IVN-er wilt zijn, kan dat betekenen dat er soms ook bestuurlijk een beroep op je gedaan wordt. Besturen kan ook leuk en leerzaam zijn! Dus IVN-ers, wie wil Anne Froukje haar taak overnemen??

Als bestuur gaan we gewoon ons ook in 2017 weer inzetten voor IVN Súdwesthoeke. We hopen jullie daarbij vaak tegen te komen en met elkaar te blijven genieten van de natuur om ons heen. Laten we elkaar daar vooral in stimuleren en andere meenemen en betrekken.

Het bestuur.

Agenda van de 31^e ledenvergadering

4 februari 2017

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen
4. Verslag van de 30e jaarvergadering d.d. 17 januari 2015
5. Vragen n.a.v. verslagen werkgroepen
 - a. Nieuwe werkgroepen: Activiteiten, communicatie
6. Financiën
 - a. Financieel verslag 2016
 - b. Verslag kascommissie
 - c. Benoeming nieuwe kascommissie
7. Bestuurszaken
 - a. Bestuursverkiezing
 - b. Ria Brouwer is aftredend en herkiesbaar
 - c. Anne Froukje Schotanus is aftredend en niet herkiesbaar
 - d. De penningmeester heeft zich teruggetrokken en het bestuur draagt als kandidaat Tefka du Pon voor. Tegenkandidaten kunnen gemeld worden tot de aanvang van de jaarvergadering.
 - e. Uitreiking Wijze Uil
8. Activiteitenprogramma 2017 met toelichting
9. Rondvraag en sluiting

Einde van de winter

Verslag van de 30e Algemene Ledenvergadering

van de IVN afdeling Súdwesthoeke, gehouden op zaterdag 23 januari 2016.

Voorzitter: Marten Wesselius, penningmeester: Jacob Wijnia, secretaris: Anne Froukje Schotanus, bestuurslid PR: Ria Brouwer, bestuurslid: Rinnert Foekema

Aanwezig (inclusief bestuur): 38 leden, huisgenootleden en donateurs.

Bericht van verhindering:

Abel en Franciska Jagersma, Ellen Schotanus, Durk Weijma, Welien Nooitgedagt, Evert Steensma, Henk Folmer, Henk Luyckx, Dieuwke Melchers, ?

Na de inloop met koffie en thee heet Marten gastspreker Jos Hooimeijer hartelijk welkom. Hij zal ons een uur boeien met het wel en wee van onze nationale vogel de Grutto. Met zijn team volgt hij deze dieren met name in de Zuidwesthoek als onderdeel van het onderzoek voor de universiteit van Groningen. Er worden duizenden beesten geringsd met elk een eigen patroon, zodat ze goed zijn terug te vinden en te volgen zijn. Daardoor weten we nu hoe het er voor staat met de grutto. Na een heel sterke achteruitgang lijkt het dat de aantallen enigszins stabiliseren maar de toekomst blijft zorgelijk. En dat voor een vogel waarvan ongeveer 50% in ons land broedt. Voor onze omgeving een zeer informatieve lezing waar we als gidsen ook wat aan hebben.

Na de pauze volgt het huishoudelijk gedeelte.

Het verslag van de 28e en 29e ledenvergadering wordt goedgekeurd.

Werkgroepen

Marten bedankt de mensen van de werkgroepen voor hun bijdragen. De verslagen zijn in de Thachsa te lezen.

Er is nog geen coördinator voor de plantenwerkgroep gevonden. Cécile van der Leest is gestopt als coördinator van werkgroep Sneek en Ger Bosklopper heeft haar taak overgenomen. Cécile bedankt voor je inzet al die jaren.

Een aanvulling op de werkgroepen is de Turegluur, een oude vogelkijkhut, die Arnoud van de Ridder omgebouwd heeft tot promotiekar. Het is de bedoeling dat de Turegluur gedragen wordt door alle afdelingen van Friesland. Dit proefjaar 2015 heeft Arnoud op 13 locaties gestaan. Hij heeft hiervan verslag gedaan in het kader van zijn educatieve project voor de Natuurgidsencursus. Hij overhandigt Marten als eerste dit verslag.

An Vessies heeft aangegeven te stoppen met de redactie van de Thachsa. Jan Tijsma biedt aan dit van haar de komende drie jaar over te nemen. Hij wil ook invulling aan de website op zich nemen. An, je hebt gezorgd voor een prachtig blad, dat er met de tekeningen van Betty uniek uitziet.

Financiën

Jacob deelt het financieel overzicht uit en licht de begroting toe. Na beantwoording van enkele vragen wordt de afrekening en begroting goedgekeurd. Het spaargeld wordt ondergebracht bij de duurzame ASN bank.

Er is een klein tekort in de begroting, maar er is voldoende reserve. Voor de Natuurgidsencursus is er genoeg in kas.

De kascommissie, bestaande uit Arnoud van der Ridder en Wybren Siemensma, verlenen de penningmeester decharge. Jacob wordt heel hartelijk bedankt. De nieuwe kascommissie bestaat uit: Joke Venekamp en Arnoud van der Ridder

Bestuurszaken

Rinnert Foekema is aftredend en herkiesbaar. Er zijn geen tegenkandidaten en hij wordt bij acclamatie herkozen. Komend jaar is Anne Froukje aftredend en niet herkiesbaar. Het zou mooi zijn als er op tijd een nieuwe secretaris gevonden wordt.

De landelijke IVN ledendag is op 16 april in Leiden. De voorzitter roept op om er eens naar toe te gaan omdat het heel leerzaam en leuk kan zijn.

Vanuit het district Fryslân is er een provinciale activiteitendag gepland. Deze heeft als doel meer mensen bekend te maken met de IVN. Datum en uitvoering nog niet bekend. Baukje Miedema en Lina zijn bezig in het kader van de Natuurgidsencursus te onderzoeken hoe we de afdeling bloeiend kunnen houden.

Jubilarissen

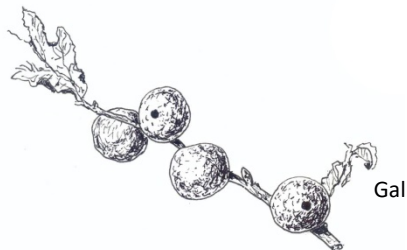
Dit jaar zijn er 8 leden 25 jaar lid van het IVN. Ria Brouwer kan een speldje bij Elly Barnhoorn, Wybren Siemensma, Durk Postma en Sytse Bouwhuis opspelden. Henk Luyckx, Welien Nooitgedagt, Janet Visser en Annie Deinum zullen het speldje thuis bezorgd krijgen.

Wijze Uil

Deze erkenning zou dit jaar uitgereikt worden aan Cécile van der Leest. Zij heeft de IVN Súdwesthoeke op heel veel manieren ondersteund o.a. als coördinator van werkgroep Sneek, met het werken met de Natuurkoffer, activiteiten met kinderen en zich in te zetten voor de Natuurgidsencursus. Helaas is Cécile niet aanwezig en zal een van de bestuursleden de Wijze Uil haar thuis overhandigen.

Activiteitenprogramma 2016

Dit jaar is het helaas niet gelukt het programma mondeling en evaluerend af te stemmen met de diverse natuurorganisaties. Het programma 2016 is nu gelijk aan 2016. De roofvogel- en uilencursus vindt eind maart plaats in Mar en Klif. Sytse en Jan beraden zich nog over een zangvogelcursus. Joke vertelt over de voorbereiding van een tentoonstelling over geneeskruiden in de Heemtuin in samenwerking met Mar en Klif. De ledenexcursie wordt besproken op de vergadering van bestuur en coördinatoren. Dit jaar wordt er weer aangesloten bij de landelijke IVN slootjesdag in juni. Onze samenwerking met de golfbaan zal gehandhaafd worden.

Wat verder ter tafel komt

Ronald geeft aan dat de schoonheid van de natuur uitgedragen wordt door IVN, maar dat we ook wel mogen wijzen op de zorgen. Goasse zou de gemeente willen voorlichten over bermbeheer dat goedkoper en beter kan. Hij wil dat IVN Súdwesthoeke dat ondersteunt. Het bestuur heeft dit bij de Friese Milieu Federatie ter sprake gebracht. Plaatselijk wordt er wel actie ondernomen om de natuur te behouden, zoals bv. in Wyckel en Exmorra. Via dorpsbelangen lijkt mee voor de hand te liggen en meer te bereiken dan via IVN. Peter stelt voor om alle leden etc. die nog geen email adres hebben doorgegeven schriftelijk te benaderen en te wijzen op de meerwaarde daarvan en de mogelijkheden voor automatische afschrijving van de contributie.

Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering af. Het was een boeiende samenkomst met een goede opkomst. Onder het genot van een drankje, hapje en natuurlijk de heerlijke linzensoep van An Vessies wordt er nagepraat. Elly weer bedankt voor de voortreffelijke catering.

Anne Froukje Schotanus

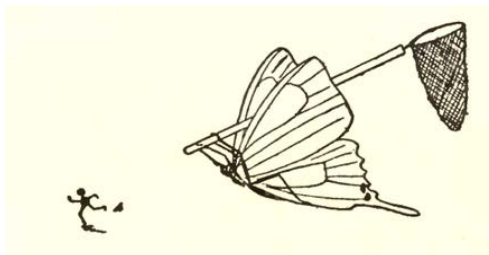
Jaarverslag werkgroep vlinders 2016

De werkgroep vlinders heeft een matig jaar achter de rug en dat is niet alleen maar door de afwezigheid van coördinator Wybren Siemensma, maar ook door het slechte weer in de periode waarin geteld moest worden. Op de eigen monitoringsroutes hebben de leden hun werk gedaan en afgerond, de uitkomsten moeten nog worden besproken in de voorjaarsvergadering.

Voor komend jaar zijn er weer nieuwe plannen, met uitzetten van nieuwe routes en kennisoverdracht aan IVN-leden met belangstelling voor het monitoren van vlinders in een eigen gebiedje. Durk Venema (SBB) gaat de jaarlijkse vlinderexcursie organiseren en zal verder ook ondersteuning verlenen aan de werkgroep.

DE VLINDERWERKGROEP ZOEKT NIEUWE LEDEN

Neem contact op met de Coördinator

Jaarverslag 2016 IVN afdeling Súdwesthoeke

Bestuursamenstelling

Naam	Functie	Datum van aftreden	Herkiesbaar
Marten Wesselius	voorzitter	01-02-2018	
Jacob Wijnia/ Tefka du Pon	penningmeester	01-02-2018	
Anne Froukje Schotanus	secretaris	01-02-2017	nee
Ria Brouwer	PR	01-02-2017	ja
Rinnert Foekema	lid	01-02-2019	nee

Het bestuur vergadert acht keer per jaar waarvan twee keer met de coördinatoren van de werkgroepen. Jacob heeft per 21 augustus bedankt voor zijn bestuursfunctie als penningmeester. Gelukkig was Tefka du Pon bereid deze functie (tijdelijk) over te nemen. Als zij dit werk kan doen naast haar andere activiteiten kunnen we haar kandidaat stellen op de ledenvergadering. Ria is per 01-02-2017 aftredend, maar stelt zich gelukkig herkiesbaar. Ook Anne Froukje is aftredend, maar niet herkiesbaar. Het bestuur is druk bezig geweest namen te verzamelen van kandidaten voor de functie van secretaris. Leden met een ons bekend mailadres hebben al een oproep gevonden in hun mailbox. Helaas heeft zich nog niemand gemeld, maar we hopen natuurlijk een kandidaat te kunnen voorstellen op de ledenvergadering.

Rinnert bezoekt de vergaderingen van het district Fryslân en vertegenwoordigt de afdeling bij de Friese Milieu Federatie. Arnoud van der Ridder vertegenwoordigt de afdelingen van Fryslân in de Landelijke Raad.

Doordat er nu veel mailadressen van leden bij ons bekend zijn, kunnen we hen informeren over activiteiten die naast het bekende jaarprogramma georganiseerd worden of over andere interessante informatie.

Veel leden zijn actief geweest om de doelstelling van de IVN waar te maken. U leest hun verslagen in deze Thachsa.

In het jubileumjaar is gestart met een Natuurgidsencursus in Sneek. Een hoogtepunt dit jaar was dan ook de diploma-uitreiking in juni. Van onze afdeling ontvingen 9 Natuurgidsen een diploma. Arnoud van der Ridder heeft in het kader van deze cursus de Turegluur bedacht. Deze schitterende promotiekar is door onze afdeling ondersteund, maar gaat nu onder verantwoordelijkheid van district Fryslân verder. Elke afdeling kan er gebruik van maken. Op de afgelopen Groene Markt was het reuze druk bij de Turegluur. Lina Tuinstra en Baukje Miedema hebben een beleidsplan geschreven. Als bestuur kunnen we hier ons voordeel mee doen. IVN Nederland heeft de website vernieuwd. Jan Tijsma heeft onze oude site overgezet naar de nieuwe. Een van de aanbevelingen van Lina en Baukje was de inzet van sociale media. We zijn inmiddels gestart met een Facebookpagina. Een aantal mensen zet zich hiervoor in. Het zou mooi zijn nu een werkgroep Communicatie te starten. Alle elementen: PR, Thachsa, website en Facebook, worden dan op elkaar afgestemd.

In september was de vergadering met bestuur en coördinatoren, waarvoor ook de nieuwe Natuurgidsen waren uitgenodigd. Het thema was: hoe nu verder? Hoe kunnen we elkaar inspireren en het enthousiasme levend houden? Dit heeft erin geresulteerd dat Constance Smit activiteiten gaat coördineren. Naast het programma van onze afdeling is het ook belangrijk dat er afgestemd wordt met de andere natuurorganisaties. We zullen het komende jaar deze nieuwe Natuurgidsen zeker tegen komen. De ledenexcursie ging dit jaar naar het Kuinderbos. U vindt het verslag in deze Thachsa.

In november waren er bij de ledenadministratie ingeschreven: 93 leden, 21huisgenootleden en 21donateurs.

Anne Froukje Schotanus –van der Woude

Secretaris

De nieuwe penningmeester stelt zich voor

Ik ben Tefka du Pon, 29 jaar en geboren en getogen in Friesland. Afgelopen jaar ben ik coördinator geworden voor de werkgroep Wilde planten, en nu ook penningmeester in het bestuur. Deze functie is eerst van tijdelijke aard. Ik moet kijken of ik het kan combineren met mijn fulltime baan, coördinatorschap voor de werkgroep, natuurgidsencursus en natuurlijk mijn privéleven. Ik heb er in ieder geval veel zin in en ik hoop dat ik het de aandacht kan geven die het verdient.

Voor vragen, opmerkingen, declaratieformulieren, etc. ben ik bereikbaar via de mail: tefkadupon@gmail.com.

Graag tot ziens! Groet, Tefka du Pon

Automatische incasso makkelijk voor u en goedkoper voor IVN.

Even coördineren

In de vorige Thachsa heeft Constance Smit-Walstra zich al voorgesteld als nieuwe natuurgids en nu al heeft ze zich ook beschikbaar gesteld voor de nieuwe functie van "Coördinator excursies en activiteiten". Constance vult haar eerste kennismaking in deze Thachsa aan met wat u moet weten over haar nieuwe functie en vertelt ook nog waar ze verder mee bezig is.

Mijn naam is Constance Smit-Walstra. Woon in Idskenhuizen met Gijs, mijn Duitse Dog. Ik woon hier sinds 2007, daarvoor 40 jaar Flevoland, kwam bijna iedere week en alle vakanties in Idskenhuizen. Ik heb 32 jaar fulltime in de horeca gewerkt, waarvan de laatste 26 jaar zelfstandig met een Café-restaurant in Flevoland.

Dit heb jaar de natuurgidsencursus afgerond en probeer op verschillende manieren meer kennis te vergaren o.a. door mee te lopen met excursies.

Als kind ben ik altijd de natuur in gesleept en heb daar veel aan gehad en nog steeds. Ik heb veel verschillende soorten dieren gehad. Heb geen kinderen, maar wil wel graag enthousiasme voor de natuur overbrengen op kinderen. Vandaar mijn vrijwilligerswerk bij Mar en Klif.

Kennisoverdracht op volwassenen staat nog op mijn verlanglijst(je), ga ik zeker proberen.

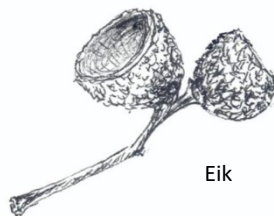
Verder doe ik ook nog ander vrijwilligerswerk, zoals invalkracht dagverzorging in een verzorgingstehuis, museumwinkel De Witte Os, vervanging mantelzorger, secretaris bij een niet al te drukke vereniging. Mijn grootste hobby is toch wel mijn hond. Ik spreek geen Fries, versta en lees het redelijk. Ouders waren Friezen. Hoop op een lange en prettige samenwerking !

P.S. Als iemand dus een leuke activiteit heeft bedacht en er ook al een datum is, willen jullie dat dan aan me doorgeven ? Dan kunnen we checken of er niet al iets is op hetzelfde tijdstip, want dat is mijn taak als "Coördinator excursies en activiteiten".

Deze functie omvat het volgende:

Inventariseren van excursies en activiteiten om door te spelen voor publiciteit en om dubbele activiteiten op een bepaald tijdstip te voorkomen. Ook het beheren van verslagen van het verloop van elke activiteit hoort daarbij.

Vriendelijke groet,
Constance Smit-Walstra / constance-smit@hetnet.nl

Eik

Jaarverslag werkgroep Heemtuin 2016

De inmiddels al weer gebruikelijke stekjesruilbeurs die we elk jaar begin mei in de heemtuin achter Mar en Klif organiseren vormt eigenlijk ook de start van het bezoekersseizoen. Dit jaar was het op zaterdag 8 mei een stralende dag, de tuin stond prachtig in bloei en het was gezellig druk in de tuin. Er werd flink geruild. Elk jaar verschijnen er wel bijzondere stekjes of plantjes ten tonele, maar ook het “gewone goed” vindt altijd weer gretig aftrek. Een succes dus en zeker voor herhaling vatbaar. Voorafgaande aan dit tuingebeuren is de Heemtuingroep dan al vanaf het begin van de lente in de tuin bezig geweest. Aan het eind van de winter moet door snoeien, wieden en opruimen de tuin zo snel mogelijk toonbaar gemaakt worden, bezoekers van Mar en Klif willen ook nog wel eens in het vroege voorjaar de tuin inlopen. Dit jaar hebben we het extra druk gehad in het voorjaar. Immers, er moest in de tuin het nodige gebeuren ten voorbereiding van de te houden “levende expositie” van geneeskrachtige kruiden. Het akkertje werd omgebouwd tot een soort Florida-terreintje, waarop en waarlangs de ten toon te stellen planten geplaatst konden worden en er werd een mooie lindenboom gepoot als vervanging van de eik die in de winter elders in de tuin weggehaald was.

Na de stekjesruilbeurs volgde er een heel drukke periode. Voor de tentoonstelling werden er in korte tijd een groot aantal geneeskrachtige planten verzameld en bijeengebracht, de meeste plantjes uit het wild of uit de eigen tuinen, voor een paar soorten moest er toch wel wat aangekocht worden via gespecialiseerde kwekerijen: wilde planten zijn nog niet eens zo makkelijk te verkrijgen. Er werd ook een fraaie bench gebouwd, waarin de “gevaarlijke” d.w.z. giftige plantjes een plekje zouden krijgen, speciaal met het oog op de jonge bezoektjes.

Met het plaatsen van prachtige informatiepanelen aan de houten aanbouw en zo’n 160-tal labels bij de verschillende planten was in feite de inrichting van de tuin voor de tentoonstelling klaar. Wat restte was wat aankleding in de vorm van extra bordjes her en der en wat kleurrijke elementen. Vanaf half mei kon daarmee de tentoonstelling als geopend worden beschouwd.

Nu bleek het nog niet eens zo eenvoudig om plantjes in manden en potten gedurende het hele seizoen toonbaar en aantrekkelijk te houden. Ook dit jaar hebben we weer de nodige periodes gekend van ‘te koud, te droog, te nat’ en wat te denken van de slakken die onze zaailingen en moeizaam opgekweekte jonge planten toch wel heel erg aantrekkelijk vonden, zelfs onze Mariadistels moesten er tot twee keer toe aan geloven. In de loop van de zomer werden er nog de nodige elementen aan de tentoonstelling toegevoegd: manden met kruiden voor een bepaalde kwaal, kruiden in gedroogde vorm, een “recept” om zelf Sint-Jansolie te maken.

De tentoonstelling onder de naam “Pleisterplanten, geneeskruiden uit eigen omgeving” was een geweldig succes. De reacties van de bezoekers waren zonder uitzondering zeer positief en we hebben nog nooit in een seizoen zoveel bezoekers in de tuin gehad. Dit was ook één van de beweegredenen om een dergelijke tentoonstelling te gaan houden: meer belangstelling voor de plantjes en meer mensen de tuin inlokken. Wat dat betreft kunnen we heel tevreden zijn: getuige de aantallen flyers met informatie over geneeskruiden die meegenomen konden worden moeten er toch een paar honderd

geïnteresseerde bezoekers zijn geweest. Vooral tijdens de zomervakantie waren deze papiertjes haast niet aan te slepen....

Terugkijkend op een seizoen vol activiteit in en rond de heemtuin kan je gerust stellen: het was allemaal een boel werk, maar dan heb je ook wat....

Zo'n tentoonstelling komt trouwens ook de tuin zelf ten goede. De verzameling planten die tot de vaste bewoners van de heemtuin gerekend kunnen worden is inmiddels flink uitgebreid. Onze eigen plantenkennis en ervaring ook, en dat is weer mooi meegenomen. En wat heeft de tuin deze zomer mooi gebloeid! Was het de extra aandacht die we met elkaar aan deze tuin gegeven hebben of was het gewoon een goed tuinjaar?

Naast alle bezigheden in de tuin hebben we als heemtuingroep ook nog tijd en ruimte gevonden om gezamenlijk het een en ander te ondernemen. Zo was er onder meer een bezoek aan diverse tuinen, de ene keer iets wat we zelf georganiseerd hadden, een andere keer wel door deel te nemen aan excursie van een landelijke organisatie voor heemtuiniers. Een bezoekje aan het zadenbedrijf De Cruydhoeck was daarbij uiteindelijk de aanleiding om maar eens een eigen "proefveldje" in te zaaien in een poging om wat meer ervaring op te doen met zaadmengsels, mogelijk een manier om in de nabije toekomst onze heemtuin nog mooier en interessanter te maken.

Met oprechte dank aan iedereen die zich het afgelopen seizoen heeft ingezet voor de heemtuin en het welslagen van de expositie Pleisterplanten.

Joke Venekamp / coördinator Heemtuin

En van de Heemtuin – een blik vooruit....

De plannen voor het volgend jaar liggen al weer klaar: er komt naar verwachting een vervolg op de expositie "Pleisterplanten" van dit jaar. Nu met als thema "Planten met een verhaal", waarbij niet alleen de geneeskrachtige kruiden uit het wild te zien zullen zijn, maar waarbij er ook (en vooral) ruimte is voor legendeplanten, heksenkruiden en wilde planten die in het geloof en de mythologie een rol hebben gespeeld, elk met hun eigen verhaal.

Hulp nodig!

Opzetten tentoonstelling

Heb je de komende maanden zin, tijd en gelegenheid om mee te helpen aan ontwikkelen en op poten zetten van zo'n 'levende' tentoonstelling meld je dan nu alvast bij ons aan.

In de heemtuin

Vanaf de vroege lente kan de heemtuingroep best wat extra "man/vrouw"-kracht gebruiken! Gewoonlijk zijn we gedurende het seizoen eens in de twee weken een paar uur in de heemtuin aan het werk voor het normale onderhoudswerk. Heb je enigszins 'groene vingers' en vind je het leuk om met elkaar in de tuin bezig te zijn met wilde planten laat het ons dan (weer) even weten, de groep is met ingang van het volgend seizoen aan uitbreiding toe.

Jaarverslag werkgroep Sneek

Uitbreiding werkgroep Sneek

Tijdens en na de recente natuurgidsencursus heeft zich een mooi aantal van de cursisten aangesloten bij de werkgroep Sneek. Het ledental is nu ruim verdubbeld naar dertien. Ieder werkgroep lid heeft zo zijn eigen activiteiten. Twee maal per jaar delen we met elkaar onze ervaringen en bekijken we ook welke activiteiten we gezamenlijk of in kleinere groepjes kunnen organiseren. Dat hebben we voor het eerst gedaan op 4 oktober j.l. Een aantal van ons is ook actief in afdelingsverband of vanuit Mar & Klif.

Biologiedagen

Vermeldenswaard is dat Constance Smit zich vanuit Mar en Klif heeft ingezet tijdens de biologiedagen in de Twigen, bij Joure. Een gebied dat eigendom is van de gemeente De Fryske Marren, maar in beheer bij Stichting Natuurgebied De Twigen. Daar hebben onder meer de kinderen van groep 8 van CBS Julianaschool uit Sneek lekker gewerkt en veel kennis opgedaan over de planten en dieren die in het gebied leven. Constance wil in het voorjaar van 2017 in dit gebied voor de werkgroep Sneek en mogelijke andere belangstellenden een excursie gaan organiseren.

Groene markt

Focco Meijer heeft tijdens de Groene Markt op 16 oktober samen met Baukje Miedema in een kraam gestaan. Thema: wilde planten eten en drinken. Focco heeft daarbij bezoekers gevraagd of zij interesse zouden hebben in een Wildpluk Excursie in Fryslân in 2017. Hij heeft daar 38 e-mailadressen aan over gehouden. Focco zal meerdere excursies gaan organiseren. Boeiend!

Roofvogels en uilen

In de vorige Thachsa schreven we al dat Lydia Barkema en Goasse Hylkema in het voorjaar een roofvogel- en uilencursus hebben gegeven. Met 23 deelnemers, twee zeer interessante cursusavonden (een over roofvogels en een over uilen) en een mooie excursie op een windrige ochtend in het Zwin.

Naar aanleiding van deze cursus is Lydia benaderd door Natuurvereniging de Geaflechte in Gorredijk en heeft zij daar in september ook zo'n cursus gegeven. Aan een enthousiaste groep van 25 cursisten, met afsluitend een leuke excursie naar it Easterskar. De variatie in kleur bij Buizerds was goed te zien. Er zat een flink aantal. Opnieuw een mooie gelegenheid om via een cursus mensen warm te maken voor de natuur en vogels in het bijzonder.

Via de Vogelwacht Sneek werd Lydia door het Technasium van het Bogermancollege te Sneek benaderd in verband met een project over Kerkuilen wat de 2^e klas van het Technasium (HAVO/VWO) wilde starten. Het ging om ongeveer 45 leerlingen die zelfstandig onderzoek gingen doen naar de Kerkuil. Daarbij is gebruik gemaakt van de kaart van het inventarisatiegebied van Lydia. Die kaart geeft mooi inzicht in de knelpunten met betrekking tot het verkeer, verkeersslachtoffers en hoe dit aan te pakken. Via een presentatie aan het begin van het project heeft Lydia informatie gegeven over de

Kerkuil en andere uilensoorten. De leerlingen gingen daarna aan de slag. Vooral het maken van de kerkuilenkasten.

Aan het eind van het traject, dat nam tien weken in beslag nam, gaven de leerlingen in groepjes hun presentaties. Lydia heeft die beoordeeld. Als afsluiting kon ze maar liefst 12 kerkuilenkasten in haar auto laden. Daar kan de roofvogel-/uilenwerkgroep voorlopig wel weer mee vooruit!

Ger Bosklopper, werkgroep Sneek

Jaarverslag werkgroep Wilde Planten

Eind maart 2016 ben ik coördinator geworden voor de werkgroep Wilde Planten. Ondanks de korte tijdsplanning, zijn er een tweetal excursies georganiseerd.

De eerste excursie was op 12 juni in samenwerking met de Golfclub in Oudemirdum. Een prachtige excursie onder leiding van Freark Kunst en Klaas Ybema in het natuurgebied rondom de golfbaan. De opkomst bestond uit ongeveer 25 mensen en het was een prachtige dag. Het gebied rondom de golfbaan is alleen tijdens excursies toegankelijk. Planten als zonnedauw en moerashertshooi zijn er in overvloed te vinden. Deze excursie zal hoogstwaarschijnlijk opnieuw georganiseerd worden in 2017 of 2018.

Foto: Tefka du Pon

Op 10 juli hebben we een bezoek gebracht aan de Teatertún in Rijs. Bart van der Wal nam ons mee door zijn prachtige tuin en het aangrenzende Rijsterbos. Hij vertelde over bijzondere bomen en planten en de ontstaansgeschiedenis van de omgeving. Deze excursie zal ook dit jaar weer plaatsvinden om de pracht van de tuin en het bos ook in een het voorjaar te aanschouwen.

Voor komend jaar staan er al een aantal activiteiten op de planning, dus deze datums kunnen jullie alvast noteren:

- *Woensdag 1 maart: lezing plantengallen door Roelof Jan Koops*
- *Zaterdag 13 mei: plantenvandeling Theatertún Riis o.l.v. Bart van der Wal*
- *Zaterdag 27 mei: wildpluk excursie o.l.v. Baukje Miedema en Focco Meijer*
- *Zaterdag 17 juni: wildpluk excursie o.l.v. Baukje Miedema en Focco Meijer*

Meer informatie over deze activiteiten zijn te vinden vanaf pagina 31.

Graag tot dan! Tefka du Pon

Grijs, Groen & Gelukkig

Vergroot het welzijn van ouderen met natuur.

Onder deze titel is IVN landelijk een project begonnen om tienduizenden ouderen een gelukkige oude dag bezorgen door hen positieve effecten van de natuur te laten ervaren. Dit doet het IVN door de omgeving rondom zorginstellingen fysiek te vergroenen en een natuurrijk activiteitenprogramma aan te bieden. IVN beschikt over diverse zorgproducten: de Natuurkoffer, de Tuinkaart, IVN Biowalking en nog veel meer. IVN zoekt zorgcentra met een groene visie op zorg, etc.etc.

Jelle de Jong, algemeen directeur IVN:

Onze droom is dat natuurbeleving een vanzelfsprekend onderdeel wordt van de dagbesteding in de ouderenzorg. Wij denken dat daarmee het welzijn van onze ouderen aanzienlijk kan worden vergroot waardoor de zorgkosten af zullen nemen. Fantastisch dat dit mogelijk wordt gemaakt doordat zoveel mensen meespelen bij de Nationale Postcode Loterij.

Zoals je misschien al in Mens en Natuur hebt gelezen of op de ledendag gehoord, heeft IVN de uitdaging aangenomen 100 zorginstellingen in Nederland te vergroenen. Ook IVN -afdelingen kunnen helpen mensen een mooie groene oude dag te bezorgen.

We willen zorginstellingen ondersteunen om natuur en groen dichtbij ouderen te brengen. Dat kan door in een instelling te zorgen voor meer planten of buiten een beleef- of generatietuin aan te leggen. Het kan ook met natuurbelevingactiviteiten. We werken samen met Actiz, de grootste koepel van zorginstellingen in Nederland.

Steeds meer onderzoek toont aan dat natuur en groen een belangrijke rol spelen voor ons welzijn. Daar kunnen we met Grijs, Groen & Gelukkig een bijdrage aan leveren. Op de website van Ned7 (<https://ned7.nl/buurt/natuur-milieu/natuur-stimuleert-de-hersenen>) vind je een mooi filmpje.

Momenteel voeren beroepskrachten van IVN gesprekken met zorginstellingen die zich hebben aangemeld via <https://www.ivn.nl/grijs-groen-gelukkig>. Dat zijn er al meer dan 100! Heel graag willen we de vergroening van zorginstellingen samen met IVN-afdelingen vorm geven.

Bestuursstandpunt afdeling Súdwesthoeke:

Als bestuur zagen we deze informatie allemaal langs komen en hebben ons toen afgevraagd van waar is het IVN eigenlijk mee bezig. Is dit nu de prioriteit van activiteiten van het IVN geworden? Past dit wel in de doelstellingen van het IVN om kennis over te dragen zodat de natuur en milieu er ook wat aan heeft. Met toenemende verbazing lezen wij de uitrol over het project Grijs, Groen & Gelukkig

Of gaan we bezig om zorgbehoeftige mede mensen bezig te houden. Natuurlijk vinden ze dat leuk en het is vast goed voor ze maar is dat de rol en taak van het IVN om daar zoveel tijd in te gaan steken? Er zijn natuurlijk ook vrijwilligers die het wel leuk vinden i.v.m. de positieve en blijde reacties maar het gaat toch om meer dan dat waar we als IVN-ers mee bezig zijn?

In de zorgcentra zien wij een toenemend aantal bewoners met hoge zorgbehoefte en dat neemt met het huidige zorgbeleid alleen maar toe. Deze bewoners vinden natuur vast leuk, als ze dat nog bewust kunnen beleven, maar de meerwaarde voor de natuur en

milieu en het uitdragen daarvan zien wij bij deze categorie Nederlanders niet erg groot. Aandacht voor natuur is niets mis mee maar dan als taak van de zorg zelf en niet van het IVN.

Kortom: als bestuur vinden wij dat daar zeker niet de prioriteit ligt van de inzet van onze IVN vrijwilligers.

Wij gaan ze daar ook niet voor oproepen of werkgroep voor vormen. Het is al lastig genoeg om voldoende vrijwilligers te vinden voor kindermiddagen en reguliere excursies, wandelingen, etc. Dat zien wij toch wel als iets dat veel belangrijker en dat kan een groter bereik hebben.

Namens bestuur,
Marten (voorzitter)

Natuuractiviteiten op AZC

Eind september heeft de Turegluur op de open dag van het AZC in Balk gestaan. Bijna 1000 bezoekers maakten kennis met het AZC. De kinderen uit Syrië, Afghanistan, Eritrea en andere oorlogsgebieden wisten niet wat ze zagen met de vogelkijkhut. De verrekijkers, promotiemateriaal en zelfs mijn visitekaartjes waren gewild en omgaan met deze nieuwsgierige oogjes kent een andere benadering, maar is heel leuk om te doen. Dit krijgt mogelijk een vervolg. Arnoud van de Ridder heeft met Kees Siderius van het consulentenschap Friesland een programma opgesteld om een aantal natuuractiviteiten en creativiteit aan te bieden. Er wordt voorzichtig gestart in de Kerstvakantie en daarna wordt structureel iets aangeboden voor de kinderen op het gebied van natuureducatie en creatieve werkvorming.

Nieuws van de Natuurorganisaties

Binnen de natuurorganisaties It Fryske Gea, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer zijn er een aantal mutaties doorgevoerd die betrekking hebben op ons werkgebied.

- Bij **It Fryske Gea** heeft Hans Pietersma zijn werkplek in Rijs omgeruild voor een functie op het hoofdkantoor. Zijn opvolger als districtshoofd is Germ van der Burg.
- Bij de beheerseenheid van **Staatsbosbeheer Súdwest Fryslân** is per 1 maart Pieter Sjoerdsma de nieuwe teamleider en Durk J. Venema per 1 februari boswachter ecologie.
- Bij **Natuurmonumenten** loopt op dit moment een reorganisatie en komen een aantal wijzigingen in de personele bezetting. Ons vertrouwde aanspreekpunt Jelle de Boer gaat april 2017 stoppen. Over hoe de toekomstige organisatie er uit gaat zien is nog geen duidelijkheid. Gaasterland blijft prioriteit houden en er zal meer aandacht komen voor communicatie. Sander Veenstra krijgt o.a. Gaasterland in zijn takenpakket.

Jaarverslag 2016 IVN-werkgroep Vogels.

Sinds begin 2015 kent onze werkgroep een wisselend voorzitterschap. Dit jaar was het mijn beurt. De groep heeft in 2016 met Lolke Veenstra en Johan Deinum twee nieuwe leden/vogelaars verwelkomt. Dit brengt het aantal op 16 werkgroep leden. De groep organiseert excursies, doet inventarisaties en tellingen, en heeft voor eigen leden minimaal 2 bijeenkomsten en één daguitstapje. Voor 2017 wordt bovendien een cursus vogelzang georganiseerd.

Hierbij een korte terugblik op het afgelopen jaar:

- Eind januari was er een werkgroep-winteruitstapje in en rond het Lauwersmeer.
- Goasse hield op 31 januari zijn winterkuier. Het was prachtig weer en 40 deelnemers.
- Op de werkgroepvergadering van 18 februari was Piet Bouma uitgenodigd voor een lezing over 40 jaar inventarisatie en natuurontwikkeling op Stoenckherne en Warkumer Nijlân. Een boeiende avond over twee natuurgebieden tussen Workum en Hindeloopen die Piet (deels samen met Rinnert Foekema) al 40 jaar jaren met veel toewijding heeft geïnventariseerd en onderzocht op flora en fauna.
- Op 1 mei had Ronald 15 liefhebbers mee in “zijn Lycklamabos” en lieten veel vogels, w.o. de boompieper, zich prachtig horen en zien!
- Marten en Elly hebben in het kader van Nationale Vogelweek in mei een 3 tal vogelexcursies gegeven in Workumerwaard en Wyldemerk. Ook zijn er weer enkele rondleidingen gegeven op het natuur- golfbaanterrein op initiatief van de golfclub.
- De vroege vogeltocht op 8 mei rond It Swin door Sytse (26 deelnemers) was weer goed voor veel sfeer en diversiteit aan water, moeras, zang- en weidevogels.
- Op 19 mei was ons traditionele voorjaarsuitstapje. Helaas waren er uiteindelijk slechts 4 leden mee want de omstandigheden op Schiermonnikoog en in de Lauwersmeer waren super. Onze lijst telde 96 soorten met o.a. kleine zilverreiger, paapje, nachtegaal, zilverplevier, wiewaal, roerdomp en noordse gele kwikstaart.
- In omgeving Wikel had de jaarvoorzitter op 31 mei een avondkuier voor werkgroepleden georganiseerd. De tocht liep door Wikelerbos en langs Wikelerhop en eindigde met koffie en “neipetear” in een heuse boomhut.
- Jan Tijsma heeft op 1 oktober een tiental liefhebbers een mooie ochtend bezorgd. Wederom een wandeling rond It Swin met soorten als bosruiter, zwarte ruiter, wintertaling en tapuit.
- Op de najaarsvergadering van 13 oktober heeft ieder werkgroep lid een presentatie van 10 minuten gegeven. Een boeiende avond vóór- en dóór de leden met een “ferskaat” aan vogelverhalen waarvan één zelfs in dichtvorm.
- In 2017 heeft de werkgroep weer een jaarplanning met gevarieerde activiteiten waaronder een cursus vogelzang en een avond voor ex-cursisten van de gidsencursus samen met leden die actief zijn- of actief willen worden. Zie hiervoor elders in Thachsa. In 2017 is, tot ieders tevredenheid onze gedreven boswachter/vogelaar Durk Venema, onze jaarvoorzitter.

Sytse.

Cursus Vogelzang voorjaar 2017

In het voorjaar 2017 organiseren wij weer een Cursus vogelzang voor beginners en voor die al wat meer ervaring hebben. Deze cursus is geschikt voor iedereen die de vogels in eigen omgeving wil leren herkennen op zang.

Een leuke cursus met veel wetenswaardigheden en een aantal veldexcursies.

Kosten

U kunt mee doen met deze cursus voor €20,-. Hier zijn koffie en thee op de avonden, een cursusreader en een CD met de behandelde vogelgeluiden bij inbegrepen. Leden van het IVN ontvangen €5,- korting op de deelnameprijs. Aan deze cursus kunnen maximaal 30 deelnemers meedoen. Bij de veldexcursies worden beginners en gevorderden in aparte groepjes begeleid.

Cursus data

Dinsdag 21 maart 2017 – 20.00 tot 22.00 uur:

Startavond - In het Informatiecentrum Mar en Klif te Oudemirdum.

Zondag 16 april – 06.00 uur – 08.00 uur:

Ochtend - Natuurexcursie met praktijk in Elfbergen/Wyldemerk. Vertrek vanaf Mar en Klif aan de Brink in Oudemirdum.

Zaterdag 6 mei – 20.00 uur – 22.00 uur:

Avond - Natuurexcursie met praktijk in het Rijsterbos. Start vanaf parkeerplaats Mirns paviljoen.

Donderdag 1 juni – 19.30 tot 22.00 uur:

Start vanaf Mar en Klif met natuurwandeling omgeving Oudemirdum en aansluitend avond in Mar en Klif.

Info/aanmelden:

Jan Tijsma
0514.572006
e-mail: info@jantijisma.nl

Foto: Jan Tijsma

Boswachterijlandgoed Kuinderbos.

Verslag van de jaarlijkse ledenexcursie 2016

Op 24 september genoten 12 leden op een prachtige, zonnige dag van deze mooie plek. Boswachter Harco Bergman ontving ons buiten aan de grote picknickbank met koffie. Daarna volgde een boeiende wandeling onder zijn leiding door dit bos van 1100 hectares, dat nu 70 jaar oud is.

Begonnen als productiebos met veel fijnsparren voor de mijnbouw, is het nu een afwisselend bos. Dit is mede te danken aan twee stormen die een ravage aanrichtten. Maar al die omgewaaide bomen zorgden met hun bulten voor reliëf en kalk dat vrij kwam, wat bijzondere varens kansen gaf. We wandelen langs brede paden met mooi struweel, goed voor o.a. veel soorten vlinders.

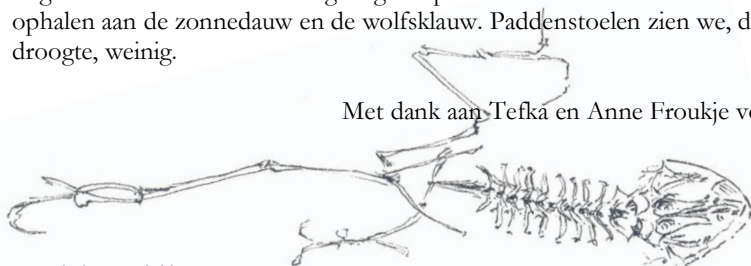
Harco wijst ons op een groepje Essen. Helaas zijn die getroffen door de essentaksterfte, veroorzaakt door het valse essenvlieskelkje. Dit is via Azië en Polen ook hier beland. Er wordt gehoopt dat 1 tot 10% van de bomen het overleeft. Het hout van de bomen is nog wel te gebruiken. Dan brengt hij ons naar een plek waar bosvogels geringd worden. Er wordt drie dagen per maand gewerkt op dit station en wij kunnen het allemaal bekijken van het vangen tot weer vrijlaten. Ondertussen wordt gemeten en gewogen.

We mogen raden wat de volgende vangst is: een vreemde vogel. Het blijkt een ringslang te zijn. Wanneer krijg je nu de kans zo'n beest uitgebreid te bekijken en wat is hij mooi. Harco vertelt van de broedhopen waar het vrouwtje eieren in legt. In het midden is het warmer dan aan de randen en dat heeft tot gevolg dat er mannetjes of vrouwtjes uit de eieren komen. We blijven een poosje kijken bij de dode dierenplek. Die is nu een jaar in gebruik en heeft een educatieve waarde. Allerlei beesten komen hier snacken. Kijk eens op www.dooddoetleven.nl

We komen langs een boomarterkast. De beestjes veroorzaken nogal eens last door in auto's kabels door te knagen. Ze ruiken de vismeel die in deze kabels verwerkt wordt. In een andere boom zien we Hoornaars in en uit vliegen. Deze grote wespensoort komt steeds meer voor. Een soort boom die van ver gekomen is, is de Tamme Kastanje. Men zegt dat de Romeinen die meegenomen heeft.

Weer terug bij de picknicktafel gebruiken we onze lunch. Met de liefhebbers maken we nog een schitterende wandeling langs de plas. Plantenkenners kunnen hier hun hart ophalen aan de zonnedauw en de wolfsklauw. Paddenstoelen zien we, door de afgelopen droogte, weinig.

Met dank aan Tefka en Anne Froukje voor de organisatie.

Skelet van kikkertje

Scharrelkids

Op een mooie zaterdag begin oktober zijn er een paar leden van onze IVN afdeling naar de inspiratiedag “Scharrelkids” in Bakkeveen geweest. Een prachtige locatie op Allardsoog. We konden ons van te voren opgeven voor workshops, er waren er acht die allemaal interessant leken.

1. Geo-caching; een spel waarbij je met een gps-ontvanger op zoek gaat naar de schat. Na de theorie met elkaar naar buiten om het uit te proberen.
2. Voedzame natuur; wat is eetbaar voor de mens, wat eten dieren. Met elkaar bereiden we een maaltijd uit de natuur. En wat kun je nog meer doen met de oogst; knutselen, fröbelen en brouwen.
3. Elk kind heeft talent; Kun je snel dingen onthouden of ben je juist creatief, heb je een goed richtingsgevoel of heb je een goed inzicht? Er zijn diverse intelligenties. Met elkaar naar buiten om met elkaar aan de slag te gaan met meerdere intelligenties.
4. Moes tuinieren; Kinderen raken steeds meer geïnteresseerd in moes tuinieren. Hoe kweek je uit een klein zaadje een gezonde plant op, bemesting, wat zijn goede of slechte burens, enz. . We maken ook een klein kweekkastje.
5. Natuuravontuur; Een avontuur beleven in de natuur is spannend en zullen kinderen niet snel vergeten! We gaan met elkaar naar buiten om een avontuur te beleven, hoe bouw je spannende elementen in.
6. Er zit muziek in de natuur; Alle muziek instrumenten vinden hun oorsprong in de natuur. Met elkaar gaan we een orkest maken met materialen uit de natuur.
7. Op camera safari; met de mobiele camera op pad. Verrassende invalshoeken, creatieve, gekke en mooie plaatjes schieten.
8. Biomimicry; de natuur weet veel problemen op bijzondere manieren op te lossen en is daarbij een inspiratiebron voor de mens. Denk aan de ‘Grote Klit’ die het voorbeeld voor klittenband was.

Moelijke kiezen uit dit leuke aanbod!

De dag begon met een inleiding om ons bij te praten over de laatste ontwikkelingen binnen het IVN. Er waren zo’n honderd deelnemers aan de workshops. Allemaal afkomstig uit Noord-Nederland. Na de koffie gingen we aan de slag met verschillende workshops. Daarna lunchen en ‘s middags een andere workshop. Aan het eind van de middag evalueren en een optreden van het orkest met muziekinstrumenten uit de natuur. De dag was goed georganiseerd, de sfeer prima en we hebben leuke ideeën opgedaan.

Met recht een inspirerende dag!

Elly Barnhoorn

The logo for 'scharrelkids' features the word 'scharrel' in a dark blue, lowercase, sans-serif font. The word 'kids' is in a green, lowercase, sans-serif font. Above the 'i' in 'kids' is a small, stylized 'ivn' logo in green.

Turegluur op stoom in 2017

Het gaat goed meet de Turegluur. In 2016 heeft de mobiele vogelkijkhut maar liefst 17 dagen in Friesland op braderieën, tuinfairs, boerenmarkten en andere bijeenkomsten gestaan. Voor 2017 is er al een lijst van minstens 15 dagen dat de Turegluur wordt ingezet; ook in Groningen en in de Noordoostpolder.

De Turegluur valt sinds begin dit jaar niet meer onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Súdwesthoeke, maar het Consulentenschap Friesland geeft de Turegluur een kans dat zij van toegevoegde waarde is voor de naamsbekendheid van het IVN om kinderen in contact te brengen met de natuur.

Van Elfbergen tot Hemelum en van Buitenpost tot Balk en terug via Oosterwolde en Leeuwarden naar de Groene markt in Rijs; Arnoud is met een aantal vrijwilligers van het IVN op stap geweest en dat heeft duizenden mensen in contact gebracht met de Turegluur en vele honderden kinderen ontvingen een mini-water-doeboekje of gingen er met een paddenstoelenbutton en een herfstkroon vandoor.

Het waren wisselende bijeenkomsten. Dan eens winderig en nat in Hemelum en bloedheet op de biologische streekmarkt in Woudsend en koud op camping de Bosfluit in Zorgvlied en winderig in Leeuwarden. Nu eens weinig belangstelling op de Lutske Dagen in Balk, maar wel bijna 300 fanatieke vogelaars bij boerderij Budaard op een snikhete juni dag en als topper de ruim 4000 bezoekers op 16 oktober in het Rijsterbos aan het begin van de Gaasterlandse Natuurweek.

Er is dit jaar veel meer de nadruk gelegd op de beleving van de natuur door de tafel te versieren dan op de verkoop van materialen. Met name de diverse spellen doen het goed en de aanschaf van een aquarium met 'vers' gevangen waterbeestjes is een topper. Niet alleen de kinderen maar ook hun ouders en pakes en beppes blijven nieuwsgierig kijken wat er rond zwemt in die bak met 40 liter slootwater. Dat is ook voor mij steeds weer een verrassing wat er boven komt. Topper was wel de geelgerande watertor die vraatzuchtig en rovend menige larf of kikkervisje of waterkreeftje als een lekkernij beschouwde. Het aquarium leverde altijd goede gesprekken op en uitbreiding van je netwerk en vaak ook verkoop van de prachtige zoekkaarten van Scharrelkids; Waterdiertjes, Paddenstoelen, Diersporen, Beestjes op bloemen en Vogels in de wei zijn al verschenen en Kriebelbeestjes staan op de agenda van IVN Nederland. Die zoekkaarten lopen goed (watervast, doe-opdracht en makkelijk in de kontzak) en laat de natuur verder beleven. Een ander hoogtepunt dit jaar was ook het bezoek van de Turegluur aan het AZC te Balk eind september. Ruim 1000 bezoekers maakten kennis met de vogelkijkhut en ook de kinderen uit Syrië, Afghanistan, Eritrea en andere oorlogsgebieden wisten niet wat ze zagen. De verrekijkers, promotiemateriaal en zelfs mijn visitekaartjes waren gewild en omgaan met deze nieuwsgierige oogjes kent een andere benadering, maar is heel leuk om te doen.

In 2017 gaat de Turegluur verder Friesland in. Ooststellingwerf, Leeuwarden en noordoost zijn al bezocht en dat zal ook in 2017 gebeuren. Op 4 augustus de Groene Markt in Buitenpost en een paar weken later de Open Dag van het IJstijdenmuseum aldaar. Ook zijn er verzoeken binnengekomen van Landal Greenparks, afdeling Leek-Nietap in Groningen en de organisatie van de Tulpenroute in de Noordoostpolder wil de Turegluur in de bollenroute opnemen.

Kortom; op stoom 2017 in. Samen met de subsidie van het IVN-regiofonds worden nieuwe foto's aangeschaft en materialen ingekocht en de onlangs aangeschafte Beach vlag zal ook weer zichtbaar zijn.

Arnoud van de Ridder

Hoe werkt contact Consulentschap en Landelijke Raad?

De vereniging IVN bestaat sinds enkele jaren uit regio's, voorheen de districten die nagenoeg samenvielen met de provinciale grenzen. Een aantal provincies zijn opgedeeld in regio's, omdat de provincie of geografisch te groot was of dat er veel afdelingen per provincie waren. Zo kent Gelderland 3 regio's en Brabant ook. Friesland bestaat slechts uit 1 regio en kent 7 verschillende afdelingen. Elke regio heeft 1 vertegenwoordiger in de Landelijke Raad, te vergelijken met een tweede Kamer dat het bestuur adviseert, controleert en waar besluiten worden genomen over begroting, het beleid, campagnes en lopende zaken.

Voor Friesland is Arnoud van de Ridder lid uit Oudemirdum van de Landelijke Raad die 4x per jaar bij elkaar komt op een locatie in het land. Naast beleid en algemene ontwikkelingen (statuten, ledenadministratie) kunnen ook leden van de LR (inmiddels ongeveer 30 leden) hun inbreng doen door een onderwerp uit de regio of namens een afdeling toe te lichten. Arnoud bracht in maart van dit jaar de Turegluur onder de aandacht als voorbeeld hoe promotie van het IVN op een unieke manier kan worden gerealiseerd.

Vooraf aan de vergadering van Landelijke Raad worden de afdelingen geraadpleegd in een regiovergadering. Alle afdelingen krijgen 4 weken voor de vergadering van de Landelijke Raad de agendastukken toegestuurd en kunnen inhoudelijk het LR-lid informeren welke onderwerpen zij belangrijk vinden om op de LR-vergadering in te brengen. Een afdeling is ook vrij om zelf direct een onderwerp naar bestuur en directie te sturen en het LR-lid daarover voor de LR-vergadering te informeren.

Na een LR-vergadering zorgt Arnoud voor een terugkoppeling van de belangrijkste onderwerpen van de vergadering en stuurt het conceptverslag (gemaakt door verenigingssecretaris Rien Cardol) naar de afdelingen. In de volgende LR-vergadering wordt het verslag (al dan niet met aanvullingen en correcties) vastgesteld.

Indien het bestuur van een afdeling zelf bij een LR-vergadering aanwezig wil zijn, dan kan hij/zij zich opgeven bij Rien Cardol (of het LR-lid uit de regio). De volgende vergadering van de LR is op zaterdag 17 december. De regiovergadering van Friesland is op 6 december in Leeuwarden.

Gaasterlandse natuurweek 2016

De Gaasterlandse natuurweek 2016 ligt weer achter ons. De week wordt jaarlijks georganiseerd door Mar & Klif, de drie natuurorganisaties, Gaasterlân Natuerlân en het IVN. Het thema was dit jaar “water”.

De week begon met de groene markt op zondag. Deze markt is onverminderd populair, meer dan 4000 bezoekers kwamen een kijkje nemen.

De volgende dagen van de week werden allerhande activiteiten georganiseerd, vooral gericht op kinderen.

Het IVN is op de groene markt prominent aanwezig. Naast de kraam met algemene informatie over het IVN staat er de turegluur, bemand door Arnoud van de Ridder. Arnoud kon zich verheugen op een flinke toeloop van vooral jeugdige belangstellenden. Tefka Dupon nam de activiteit voor de kinderen voor haar rekening. Het koste haar handen vol werk want er was doorlopend belangstelling, mede dankzij de aantrekkelijke spelen die Tefka voor de jeugd had bedacht. Een leerpunt voor de toekomst is dat deze activiteit niet door een persoon begeleid kan worden. Nieuw dit jaar was de kraam van Baukje Miedema en Focco Meijer. Baukje presenteerde haar vele soorten kruidenthee en Focco maakte ter plekke poffertjes met pure natuurproducten (heerlijk). Beiden konden rekenen op gretige aftrek van hun maakfels.

Tijdens de week zorgden Betty Guldemeester en Cecile van der Leest voor een zeer geslaagde spelmiddag. Als locatie hadden ze het Minserklif gekozen, een schot in de roos. Een groep kinderen hebben daar een prachtige middag gehad.

Zaterdagochtend was er de fotoworkshop voor volwassenen o.l.v. Gerard Bos. Zoals ieder jaar weer snel volgeboekt, wat de populariteit van deze activiteit bewijst. 's Middags was de fotoworkshop voor de jeugd, 8 tot 14 jaar. Deze kinderen hebben enthousiast foto's gemaakt onder leiding van Koert Winkel en Durk Osinga.

Tot zover de deelname van het IVN aan de Gaasterlandse natuurweek. Voor wat het IVN betreft een geslaagde week.

Sieger Schotanus, coördinator.

De natuur telt geen uren. Alleen de mens wil weten hoe laat het is.

IVN in de volle glorie op Groene Markt in Rijsterbos

Elk jaar wordt in het Rijsterbos op de eerste zondag van de Herfstvakantie de groene markt gehouden. Rond een bepaald thema staan de verschillende groene organisaties en aanverwante verenigingen en vertegenwoordigers van duurzame clubs op de markt om hun kennis en waar uit te stallen.

Dit jaar stond ook het IVN weer op de markt met de Turegluur en een extra marktkraam waar Bauke de ruim 4000 bezoekers kennis liet maken wat je allemaal met kruiden en 'onkruiden' kan doen. Het was een mooi gezicht om op deze zonovergoten dag de drie verschillende marktkramen met de Turegluur in het kleurrijke bos te zien.

Foto: Jan Tijsma

Ik kan niet voor de andere kramen spreken, maar Arnoud had het razend druk om de kinderen te voorzien van paddenstoelenbuttons, een herfstkroon en de zoekkaarten die gretig van de hand gingen. Omdat het de laatste dag van de Turegluur was, heb ik eens flink uitgepakt en de kraam versierd met natuurlijke materialen als herfstbladeren, kastanjes, beukennoten, sierappeltjes en bolsters van de kastanje. Samen met het aquarium een raadspel Hoeveel eikels in een glazen vaas?, en verkoop van zelfgemaakte vetpotten en 3 nieuwe leden was het een topdag.

Arnoud van de Ridder

Foto's: Arnoud van de Ridder

Gaasterlandse Natuurweek - wateractiviteit

Voor de maandagmiddag organiseerden we als IVN de kinderactiviteit met het thema "water". Mar & Klif boekte 15 kinderen en we hadden bedacht naar het Mirnserklif te gaan. Waar vind je meer water!

Op de parkeerplaats wachtten we (Cecile, Sieger en ik) de kinderen op en we liepen het smalle paadje in. Cecile had gevouwen papieren bootjes aan takken gehangen met een vraag er op. Vragen over water om in de stemming te komen! Op het veldje aangekomen keken we welke windkracht het zou zijn. Bewogen de bladeren, zwiepten de takken? En over een vraag wat ze in de wolken zagen gingen de meeste kinderen op de rug in het gras liggen. Beste manier om de wolken te zien! We vertelden over het klif en de voormalige Zuiderzee.

Op het water werd volop gekite-surft en onze groep mocht "droogsurfen". Ze kregen (gespaarde) groene plastic tasjes, maakten er een handvat aan en renden een paar keer heen en weer om "wind te vangen". Meegekomen moeders maakten wat foto's en ontdekten al gauw dat ze lekker in de zon op de boomstam, als bank, konden zitten. We leerden de kinderen bootjes van rietblad maken en ze lieten ze zeilen. Wat gemakkelijker was het maken van bootjes van afvalmateriaal met een katoenen zeiltje er op. De kinderen liepen het water in en de bootjes zeilden naar de kust. Laarzen en sokken gingen uit, broeken opgestroopt en zo kon je wat verder van af de kust je bootje terug laten zeilen. Water en wind: ze kregen er geen genoeg van.

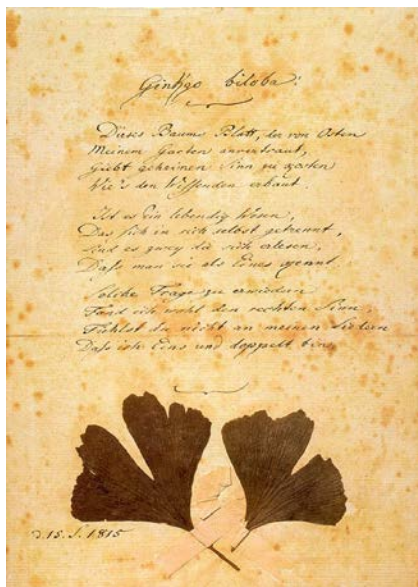
Als afsluiting maakten ze in drie groepjes een mandala van schelpen. We trokken een cirkel legden wat uit en ook hier gingen ze enthousiast mee aan de gang. Sieger met de vijf jongens die niet alleen in het platte vlak werkten maar ook met stokken en takken de boel "versierden"! Omdat er weinig hele schelpen op het strandje liggen hadden we emmertjes vol schelpen van huis meegenomen (konden die eindelijk eens de deur uit!) Er waren ook mesheften bij waarvan een paar meisjes een soort tempeltje in het midden van de mandala maakten. Ook het "schuim" wat aanspoelde werd gebruikt voor versiering. Er is altijd een moment van stoppen. Niet omdat de energie (van de kinderen!) op was..... We droogden de natte voetjes met onze meegebrachte handdoeken af (we denken vooruit!) en als laatste mochten ze elkaar uit "blazen" i.p.v. uitzwaaien met bellenblaas.

Voor Sieger was het de laatste keer. Jammer!!!! Wij vonden het altijd fijn om met hem samen te werken en hij genoot er ook van, maar hij gaat actiever met muziek aan de gang. We wensen hem veel geluk.

Wilgenroosje

Cecile v.d. Leest en Betty Schellevis.

Zie dit kleinoord in mijn gaarde:
boomblad uit de Oriënt,
siert met zijn geheime waarde,
ingewijden welbekend.
Leeft het als een enkel wezen,
innerlijk in twee gedeeld?
Of vormt juist het uitgelezen
tweetal één herkenbaar beeld?
Langzaam rijpende ideeën
werpen op die vragen licht.
Voel je niet dat ik in tweeën
eenling ben in mijn gedicht?

Na de fietstocht op 29 oktober ontving Anne Froukje een e-mail.

Goede morgen Anne Froukje,
Bedankt voor de prachtige fietstocht, we hebben genoten.

Stuur hierbij het Ginko biloba gedicht van Goethe.
En zijn diepere betekenis.
Wij kennen niemand maar misschien hebben de deelnemers hier iets aan.

Met vriendelijke groet, Gerrit & Trijnie

Plantendiversiteit beschermt bodemstructuur.

Een grote diversiteit aan plantensoorten is de sleutel tot een goede bodemstructuur en daarmee tot een gezonde bodem. Een internationaal team van onderzoekers, waaronder van Wageningen University, laat zien dat de gemengde wortelstructuren van de verschillende plantengroepen de bodem weerbaarder maken tegen variabele neerslag en de groei van gewassen bevordert. Wereldwijd staat de bodem onder druk.

Kwesties als de groeiende wereldbevolking, veranderend landgebruik, klimaatverandering en bodemverontreiniging dragen bij tot een verlies van gezonde en vruchtbare bodem. Dit verlies is veel groter dan dat nieuwe vruchtbare bodem ontstaat.

Plantenwortels zijn van groot belang voor het bijeenhouden van bodemdeeltjes waardoor ze erosie tegengaan, infiltratie van regenwater bevorderen en zo bufferend werken tegen overstromingen. Tot nu toe was het echter onduidelijk hoe wortels van verschillende plantensoorten precies bijdragen aan de opbouw van de bodemstructuur.

Een team van onderzoekers uit Groot-Brittannië, Duitsland en van Wageningen University toont aan dat plantendiversiteit de bodemstructuur beschermt en opbouwt en zo de bodemgezondheid bevordert.

Schedeltjes

Effect van natuur op gezondheid

Een natuurlijke omgeving kan op verschillende manieren bijdragen aan de gezondheid van mens, van kinderen tot ouderen. Natuur kan bijdragen aan herstel van stress, het kan aanzetten tot sociaalcontact, het kan bijdragen aan een optimale ontwikkeling van kinderen, het kan persoonlijke ontwikkeling en zingeving bevorderen en het kan stimuleren tot bewegen. Wageningen UR onderzoekt het optimaal inrichten en beheren van de groene ruimte, de invloed van de inrichting van het landschap en de stedelijke omgeving op sociale veiligheid en mogelijkheden om de bestaande groene ruimte beter te benutten door het gedrag van mensen te beïnvloeden.

Dat is toch wat wij als IVN-ers iedere dag ervaren?

De relatie tussen natuur en landbouw

Op 3 November 2016 kwamen zo'n 35 mensen samen in de bibliotheek van Sneek om te luisteren naar Jan Willem Erisman, directeur-bestuurder van het Louis Bolk Instituut en bijzonder hoogleraar integrale stikstofstudies aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. De avond werd georganiseerd door het IVN in samenwerking met de KNNV-Fryslân en de bibliotheek Sneek.

De bedoeling van de avond was om de bezoekers meer kennis te bieden van de bedreigingen voor onze natuur en landbouw vanuit de steeds verder intensiverende landbouw, en om een mogelijke oplossing aan te dragen in de vorm van landbouw-inclusieve natuur/natuurinclusieve landbouw.

De kwantitatieve kant van dit verhaal mag ondertussen als bekend worden verondersteld. De meeste mensen weten wel dat de landbouw veel areaal aan de natuur heeft ontnomen. Veel minder bekend is de kwalitatieve kant van het verhaal, die voor onze natuur minstens zo desastreus is.

Beiden resulteren in veel minder soorten en aantallen in flora en fauna, waardoor de natuur veel kwetsbaarder, stiller en eentoniger is geworden.

Jan Willem Erisman illustreerde aan de hand van zijn specifieke vakgebied, de stikstofproblematiek, het bovenstaande. Stikstof sec vormt 78% van de lucht die we inademen en is volstrekt onschuldig. Stikstof wordt pas een probleem als we het reactief maken in de vorm van (di)oxides in o.a. onze verbrandingsmotoren en kunstmest. Volgens hem heeft stikstof in kunstmest de grootste invloed. Een beperking van het gebruik van o.a. kunstmest en meer zelfvoorziening binnen een bedrijf kan een besparing opleveren die groter is dan de afname van de opbrengsten. Met andere woorden: ook economisch zijn er meer mogelijkheden dan de huidige gang van zaken. We hebben het dan in feite over een transitie van kwantiteit naar kwaliteit. Jan Willem benadrukt dat dit ook een reëel verdienmodel voor boeren kan opleveren, hetgeen ook in zijn visie een absolute noodzaak is.

De overgang naar meer kwaliteit wordt echter in hoge mate geblokkeerd door gevestigde belangen die financieel baat hebben bij overexploitatie van onze natuurlijke hulpbronnen. De geldstroom die dit oplevert willen zij zo lang mogelijk in stand houden. De boer loopt aan de leiband van de banken, grote supermarktketens, fabrikanten van diergeneesmiddelen en bestrijdingsmiddelen, sojaproducenten en -importeurs, leveranciers van landbouwwerktuigen enz.

Het huidige economische systeem beloont acties die overexploitatie in stand houden en negeert acties die duurzaamheid bevorderen. De uitdaging is om voor een andere werkwijze voldoende draagvlak te vinden bij individuele boeren of te vormen coöperaties. In de levendige discussie met o.a. reguliere en biologische boeren kwam dit steeds weer naar voren. Hoe kunnen we dit met behoud van voldoende inkomen bij gaan sturen? Hoe krijgen we de consument zover dat hij de echte kosten betaalt voor de landbouwproducten, en dat die gelden ook bij de boer terecht komen?

De problematiek werd nog eens onderstreept door enkele biologische boeren van het eerste uur in de zaal. Zij verzuchtten dat ze na 27 jaar hard werken, weliswaar het hoofd boven water kunnen houden, maar niet of nauwelijks iets hebben kunnen opbouwen. Ook bij hen zijn de kosten (vooral de pacht prijzen) onevenredig gestegen t.o.v. de opbrengsten, ondanks hun inzet voor een kwalitatief goed product.

De maatschappelijke kosten van een regulier geproduceerd voedingsmiddel zijn een veelvoud van wat we er in de supermarkt voor betalen. De balans wordt rechtgetrokken via de fiscus en de compensatie wordt teruggesluisd via immense EU-subsidies. Zo wordt ons als burger het zicht ontnomen op wat er werkelijk aan de hand is. Een vrij ingewikkelde materie waar nog moeilijk grip op te krijgen is. Echter, de grafiek die Jan Willem toonde met de werkelijke maatschappelijke kosten van gangbare agrarische productie deed menig mond in de zaal openvallen.

Op Schiermonnikoog en in Groningen wordt met pilots geprobeerd dit gedachtegoed in praktijk te brengen: natuurinclusieve landbouw met een goed verdienmodel. Dan zitten natuur en landbouw elkaar niet in de weg, maar lopen ze door elkaar heen en versterken elkaar.

Er is nog een lange weg te gaan. De vraag is of deze natuurinclusieve landbouw bijtijds en in voldoende mate omarmd zal worden om een crisis in de landbouw en de verarmde natuur te voorkomen. Maar de geschiedenis leert ons dat er vaak een crisis nodig is om tot échte verandering te komen

Ronald

Het verbinden van mens en natuur

Dat is de missie van het IVN. Om inzicht te krijgen hoe het IVN daar de laatste jaren invulling aan heeft gegeven is in 2015 een onderzoek gedaan naar wat we hebben georganiseerd en wie en wat we daarmee bereikt hebben. Dit onderzoek met de toepasselijke naam 'bereikmeting' heeft heel wat mooie gegevens opgeleverd, waaraan ook onze afdeling een bijdrage heeft geleverd. Het gaat te ver om in deze Thachsa het hele verhaal op te sommen, maar wat zijn wij als IVN actief.

Met onze Vereniging met 20.403 leden en 9500 donateurs hebben we met al onze activiteiten in 2015 meer dan 317000 externe deelnemers bereikt, zijn er meer dan 560.000 mediaberichten uit gegaan en hebben meer dan een miljoen mensen er via media of persberichten kennis van genomen. Wie er meer over wil weten kan via de website van het landelijke IVN de 'rapportage bereik Vereniging IVN 2015' bekijken.

Zaaddoos papaver

ONZE AFDELING ZOEKT EEN NIEUWE SECRETARIS.....

en misschien ben jij er wel geschikt voor.

Leuke bestuursfunctie en spil binnen de afdeling Súdwesthoeke.

Wat betekent de gangbare landbouw voor onze omgeving?

Ons deltalandje kent van nature grote landschappelijke variatie, met bijbehorende biologische rijkdom. Lange tijd heeft kleinschalige, extensieve landbouw nog meer lokale diversiteit gebracht.

Na de tweede wereldoorlog, maar vooral in de laatste halve eeuw is dit beeld 180 graden gekanteld en heeft zich een dramatische afvlakking en uniformering voltrokken. De uitvinding en grootschalige toepassing van kunstmest, samen met een reeks van ingrijpende cultuurtechnische ingrepen heeft grote productieverhogingen in de landbouw gebracht, maar grote verarming in kwaliteit en variatie van onze natuur.

De landbouw werd ontdekt als een op export gerichte geldmachine, die de voedselvoorziening van de eigen bevolking “er nog even bij doet”. Met het voorhanden zijn van goedkope fossiele energie worden enorme hoeveelheden mineralen aangevoerd (sojaplantages waar ooit regenwoud stond), kunstmatige mest gesynthetiseerd, grondwaterstanden omlaag getrokken en -gehouden, en zware machines ingezet. Landbouwhuisdieren worden massaal doorgefokt en overeind gehouden met farmaceutica.

Het gevolg is dat ons land zwaar gebukt gaat onder emissies en residuen uit deze landbouwindustrie. Kooldioxide, methaan en lachgas wakkeren klimaatverandering aan, fosfaat en stikstof trekken onze vegetaties (op het land en in het water) uit balans, verdroging heeft eenzelfde effect en wat er met tot louter productiemiddelen gedegenereerde dieren gebeurt in de bio-industrie wordt zorgvuldig voor het publiek oog verborgen gehouden.

Als deze effecten beperkt zouden blijven tot de 70% van ons land (in Fryslân nog meer) die landbouwkundig in gebruik is, is dat al erg genoeg. Maar ook onze natuurgebieden krijgen de volle laag. Onze flora verarmt in hoge mate. Onze fauna is afhankelijk van de flora, en volgt direct in de neerwaartse spiraal. Het buitengebied wordt kleurloos en stil in de vorm van landbouwsteppen die wereldwijd griezelig veel op elkaar gaan lijken.

Maar ook onze voedselproductie lijdt hieronder. Kwantitatief geenszins natuurlijk, hetgeen zich ook weerspiegelt ziet in overgewicht in een haast epidemische vorm. Maar kwalitatief zeer zeker wel. Het aantal voedende bestanddelen in ons eten is aantoonbaar fors afgenomen. De zware machines die worden gebruikt, en de hoge frequentie van bewerking ruïneren de bodemstructuur. De biodiversiteit in de bodem (veelal in de vorm van micro-organismen) is eveneens drastisch afgenomen.

Het is duidelijk dat het anders moet. En het kan ook anders, wanneer we afscheid nemen van onze focus op kwantiteit en meer waardering toekennen aan kwaliteit.

De status quo (fixatie op bulkproductie) laat zich echter maar moeilijk doorbreken.

Er zijn miljarden gemoeid met de overexploitatie van onze natuurlijke hulpbronnen.

Overheden en multinationals varen daar wel bij; van hen hoeven we niets te verwachten.

Verandering zal echt van onderop moeten komen: burgers en boeren die gezamenlijk zelf het initiatief nemen. Het is aan ons.

Ronald

IVN Jaarprogramma 2017

Zondag 15 januari / Nieuwjaarsstocht Ca 10 km.

Start om 13.00 uur bij Mar en Klif in Oudemirdum. *(Niet altijd over gebaande wegen)* Door het Jolderenbos/Elfborgen en De Wyldekerk

Gids: Goasse Hylkema: 0514581781 / g.hylkema3kpn@kpnplanet.nl

Woensdag 1 maart / lezing plantengallen

Start 19.30 uur bij Mar en Klif in Oudemirdum.

Een plantengal is een abnormale groei van bijvoorbeeld het blad van een struik of boom. De gallen worden veroorzaakt door dieren, planten of schimmels. Muggen, wespen en mijten maken de voor ons meest bekende gallen, maar er zijn veel meer organismen die gallen veroorzaken. Roelof Jan Koops neemt ons mee in de bijzondere wereld van plantengallen. Door: IVN Súdwesthoeke i.s.m. Roelof Jan Koops. Info en opgave: Tefka du Pon, tefkadupon@gmail.com - Kosten: geen

Voorjaar 2017 / Start 21 maart - Cursus zangvogels voor beginners en iets gevorderden

Deze cursus is geschikt voor iedereen die de vogels in eigen omgeving wil leren herkennen op zang. Sytse Bouwhuis en Jan Tijsma verzorgen deze cursus en helpen u op weg in de kakafonie van de vogels in tuin en bos. Info bij Jan Tijsma, 0514.572006 of info@jantijtsma.nl - Zie elders in deze Thachsa.

Zondag 30 april 2017/ Voorjaarsexcursie, Vogels en bosbeheer in Lycklamabos.

Start om 9:00 uur bij de kruising Hege Bouwen/Griene Singel

Nijemirdum. Gids: Ronald Schouten namens NM en IVN. 0514 571625.

Een oud bos, welke al in 1646 op een kaart van Gaasterland stond, met mooie lanen en oude bomen. Een bos waar de laatste jaren intensief bosbeheer is uitgevoerd en waarover gids Ronald Schouten heel veel over kan vertellen en waar de vogels zich ook laten horen en zien. Kosten: geen.

Zaterdag 6 mei / Stekjesruilbeurs

Start: Tussen 11.00 -16.00 uur

Een ruilbeurs voor planten, stekje en zaden van uiteenlopende aard en een sortering die steeds verder wordt uitgebreid. In de Heemtuin achter Mar en Klif, Brink 4 Oudemirdum. Gratis toegang voor iedereen, ook voor die niets te ruilen hebben.

Zaterdag 13 mei 2017 / plantenwandeling

Start: 10.00 tot 12.00 uur in de Teatertún, Enkhuizerlaan 8 in Rijs . Door: IVN

Súdwesthoeke i.s.m. Bart van der Wal, Info en opgave: Tefka du Pon, tefkadupon@gmail.com – kosten: geen.

De Teatertún bestaat uit een openluchttheater en een wandel- en recreatietuin. Bart van der Wal heeft de Teatertún vol passie ontworpen; een tuin waar natuurlijke processen volop hun gang kunnen gaan. Ga mee op excursie en geniet van de prachtige planten en bomen in en rondom de Teatertún.

Zondag 14 mei 2017 / Vroege vogelexcursie in It Swin.

Start: Om 06.00 uur aan Keamerlânswai nabij uitzichtpunt Swin, Elahuizen.

Gids: Sytse Bouwhuis, 0514 602230. Kosten: geen.

Voeg uit de veren en samen met Sytse Bouwhuis op pad door het natuurgebied It Swin. In het ochtendlicht en opgaande zon ontwaken de vogels en dat is een prachtige ervaring. Het gebied kent uiteenlopende biotopen en de kans op mooie waarnemingen is groot. Neem wel een verrekijker mee en trek waterbestendig schoeisel aan.

Zaterdag 20 mei 2017 / Natuurwandeling in De Twigen

Start: 13.30 uur tot 15.00 uur. De Twigen, (Tussen Sneek en Joure) natuurwandeling o.l.v. nieuwe lichting gidsen IVN. Info en opgave Constance Smit-Walstra constance-smit@hetnet.nl

Zaterdag 27 mei 2017 / wildpluk excursie

Start: 09.30 uur - 17.00 uur op nader te bepalen locatie in Mirns.

Door: Baukje Miedema en Focco Meijer. Info en opgave: Focco Meijer, focco.meijer@telfort.nl - Kosten: geen.

Heb jij interesse in wildplukken en wil jij je kennis van de wilde eetbare natuur vergroten? Ga dan mee op excursie. De excursie wildplukken is voor iedereen die graag de natuur in gaat en weten wil wanneer je wat en waar kunt plukken. We gaan zoeken, herkennen, bereiden en proeven!

Woensdag 31 mei 2017 / Avond wandelexcursie omgeving Wijckel.

Start: 19.00 uur bij de ingang van het Wikelerbos bij de kerk. **Deze excursie is alleen voor leden/donateurs en deelnemers aan de recent gehouden gidsencursus:** Sytse Bouwhuis, 0514602230. De "Griene Romte" om Wijckel heeft veel te bieden en dat wil Natuurgids Sytse Bouwhuis graag met u delen. Kennismaken met het gebied en met elkaar, dat is het doel. Flora, fauna, landschap en cultuurhistorie en na afloop koffie drinken. Van 19.00 tot 21.00 uur. Kosten: geen

Zaterdag 3 juni 2017 / Libellen en vlinders in de Wyldemerck

Start: Om 09.00 uur op de parkeerplaats bij de ingang van de Wyldemerck, aan de Wyldemerckwei. Deze ligt parallel aan N359, de weg Koudum-Balk.

Gids: Yde Kuipers , 0514581617.

De Wyldemerck is het eerste officiële libellenreservaat (sinds 2007) van Nederland en kent een wetenswaardige geschiedenis. Het is een fraai ingericht gebied met hoogtevverschillen, bebossing en poelen waar de libellen en vlinders zich thuis voelen. Yde Kuipers zal u kennis laten maken met deze leefwereld van libellen en vlinders.

Zaterdag 10 juni 2017 / Landelijke slootjesdag Wyldemerck

Start: 13.30 uur. Door Rinnert Foekema : 06-44995009 of Sietske Foekema e-mail sfoekema@hotmail.com.

Met kinderen kijken naar alles wat leeft in onze slootjes. In volgende Thachsa volgt meer info over de startplaats.

Zaterdag 17 juni 2017 / Wildpluk excursie

Start: 09.30 uur - 17.00 uur op nader te bepalen locatie in Mirns, waarover meer in de voorjaarseditie van de Thachsa

Door: Baukje Miedema en Focco Meijer. Info en opgave: Focco Meijer, focco.meijer@telfort.nl - Kosten: geen.

Heb jij interesse in wildplukken en wil jij je kennis van de wilde eetbare natuur vergroten? Ga dan mee op excursie. De excursie wildplukken is voor iedereen die graag de natuur in gaat en weten wil wanneer je wat en waar kunt plukken. We gaan zoeken, herkennen, bereiden en proeven!

Zondag 1 oktober 2017 / Natuurwandeling in natuurgebied It Swin

Start: Om 10.00 uur bij de ingang van het natuurgebied aan de Keamerlânswei in Harich.

Gids: Jan Tijsma, 0514.572006.

Het natuurgebied It Swin met het fraaie meertje kent een verscheidenheid aan biotopen en dat staat borg voor allerlei vogelsoorten en zeker in deze tijd van de najaarstrek. Jan Tijsma neemt u mee op pad om samen op zoek te gaan naar de vogels en kan ook boeiend over de geschiedenis van het gebied vertellen. Vergeet uw verrekijker of scoop niet.

Gaasterlandse Natuurweek 23 t/m 28 oktober

Zaterdag 14 november / Fietstocht langs bijzondere bomen

Start 13.30 uur: Verzamelen op de parkeerplaats Rijsterbos. Gids: Joop v.d Galiën 0514 604052. Opgave Anne Froukje Schotanus: 0514 571993 of afvanderwoude2@gmail.com

Een tocht langs bijzondere, zeldzame en mooie bomen. Tocht gaat richting Bakhuizen.

Zondag 5 november 2017 / Najaarswandeling bos en open veld

Start: Om 13.30 uur op de Brink in Oudemirdum voor het Informatiecentrum Mar en Klif. Gids: Marten Wesselius, 06.12117102.

Een wandeling door het stuwwallenlandschap Gaasterland in de herfst. Bossen, Gaasten en de IJsselmeerkunst zijn het decor van deze najaarswandeling en daar is van alles te verwachten. Sporen van dieren in het bos, vogels in de najaarstrek, de overwinterende ganzen en misschien wel een zeearend. Marten Wesselius weet er de weg en weet er veel over te vertellen.

Foto: Jan Tijsma – Zeearend in ZWF

INSTITUUT VOOR NATUUREDUCATIE EN DUURZAAMHEID

IVN werkt aan een duurzame samenleving.
Ons idee is dat betrokkenheid bij de natuur,
duurzaam handelen stimuleert.

Daarom laten wij jong en oud
de natuur dichtbij beleven.

We verbinden hen met groene initiatieven
rond natuur en maatschappelijke thema's
zoals voeding, gezondheid en energie.

Excursies

Lezingen

Cursussen

Activiteiten

Nieuws

en actuele

Informatie voor

iedereen

WWW.IVN.nl/sudwesthoeke

Facebook IVN Súdwesthoeke

